

РЕШЕНИЕ

№ 104

гр. Карлово, 06.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – КАРЛОВО, Ш-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и първи март през две хиляди двадесет и
трета година в следния състав:

Председател: Дарина Ил. Попова

при участието на секретаря Кристина Р. Шахънска
като разгледа докладваното от Дарина Ил. Попова Гражданско дело №
20225320101067 по описа за 2022 година

ПРОИЗВОДСТВО по иск с правно основание е по член 55, ал.1, пр.
I-во от ЗЗД във вр. с чл. 26 от ЗЗД и чл. 22 от ЗПК.

Ищецът Х. Д. К. с ЕГН *****, от гр. К., ул. „И.В.“ *** твърди,
че между него, в качеството му на кредитополучател и „М.К.“ АД, в
качеството му на кредитодател, бил сключен договор за заем *** №
от 29.08.2018г. за сумата от 1500 лева, разпределен на 18 месечни
погасителни вноски, всяка една в размер на 105.21 лева, при фиксиран лихвен
процент 30.94% и годишен процент на разходите от 49.80%. Общата сума за
погасяване била в размер на 1893.78 лева.

В т.3 от договора заемополучателят се съгласил да ползва и
допълнителни услуги, представляващи финансиране и разсрочване на
застрахователна премия по сключения договор за застраховка сключена с
посредничеството на „М.К.“ АД, като същата била разпределена с броя на
погасителните вноски, като всяка месечна вноска била оскъпена със 75 лева.
Общо месечната погасителна вноска ставала в размер на 180.21 лева.
Застрахователната полица за застраховка „защита“ била № *****, като
същата покривала рискове: Пакет „С.Ж.“ С. и трайна пълна
неработоспособност над 50% вследствие на заболяване. Застрахователната
сума била в размер на 1500 лева, колкото бил размера на заема и покривала:

а) застраховка защита пакет „П.Ж.“, изразяващи се в следното:
„М.К.“ АД, в качеството си на застрахователен посредник сключило
застрахователна полица за застраховка „защита“, която покрила следните
рискове: Пакет „П.Ж.“ - С.; трайна пълна неработоспособност над 50%
вследствие на заболяване или злополука и „Хосхпитализация“ в следствие на
заболяване или злополука, при определена застрахователна сума и

застрахователна премия.

Договор за заем *** № ***** от 29.08.2018г. бил недействителен.

В нарушение чл.11, ал.1, т.9 от Закона за потребителския кредит (ЗПК), в договора не били посочени условията за прилагане на договорения лихвен процент. Освен това, тъй като клаузата за възнаградителна лихва била недействителна (нищожна) и от тук несъществуваща, поради противоречието ѝ с добрите нрави, то практически не било изпълнено изискването на коментираната разпоредба, да бъде посочен размерът на лихвата по договора и начинът на нейното прилагане. Затова и с оглед разпоредбата на чл.22 ЗПК, процесният договор за потребителски кредит бил недействителен.

В нарушение на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК в договора не бил посочен начинът на изчисляване на годишния процент на разходите (ГПР) и липсвала каквато и да било яснота по какъв начин е формиран същия, респ. общо дължимата сума по него. Нормата на §1, т.2 ДР ЗПК определяла, че тя представлява сбор от общия размер на кредита (отпусната в заем сума) и общите разходи по кредита. Последните били регламентирани в §1, т.1 ДР ЗПК и по своето същество представлявали годишен процент на разходите (ГПР) (чл.19, ал.1 ЗПК). В ГПР, съгласно законовата дефиниция, се включвала възнаградителната лихва и всички други разходи (такси, комисионни и пр.), свързани с кредита. В договора не се съдържаха конкретните параметри на общата дължима сума. Липсата на тази яснота водела до извод, че в договора няма разписани ясни правила, които да определят как се определя общата сума дължима от потребителя и от какви пера е съставена. Това означавало, че договорът е недействителен с оглед разпоредбата на чл.22 ЗПК.

В договора не фигурирала информацията по чл.11, ал.1, т.12 ЗПК - за правото на потребителя при погасяване на главницата по срочен договор за кредит да получи при поискване и безвъзмездно, във всеки един момент от изпълнението на договора, извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания. Липсата на тази информация съгласно чл.22 ЗПК било санкционирано с недействителността му.

Клаузата за заплащане на възнаграждение за пакет допълнителни услуги и финансиране и разсрочване на сключена с посредничеството на „М.К.“ АД, застраховка противоречала на материалния закон и на разпоредбата на чл. 21, ал.1 ЗПК.

Възнаграждението не се дължало на основание чл. 10а ЗПК. Касало се за „услуги“, които са свързани с усвояване и управление на кредита. Усвояването било действие по договаряне и получаване на парични средства, а по управление - действия, свързани с изплащането на вече формираното задължение. От този вид били договорените в споразумението услуги. След като законът забранил изискването за заплащане на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита, то възнаграждението за т.нар. „допълнителни услуги“ не се дължало. Не се дължало и на основание чл. 10а, ал.4 ЗПК, тъй като в договора нямало конкретно описание на вида, размера и действието, за което е начислено възнаграждението за т.нар. допълнителни услуги. Петте услуги в договора не били разграничени, и като размер за всяка една от тях, и като действие.

Начисляването на възнаграждението за т.нар. „Пакет допълнителни

услуги“ по своето същество представлявало разход по кредита по смисъла на чл.19, ал.1 ЗПК, с което се надвишавало ограничението по чл.19, ал.4 ЗПК, че ГПР не може да бъде по-голям от петкратния размер на законната лихва, в противен случай тази клауза е нищожна (чл.19, ал.5 ЗПК). Съгласно чл.19, ал.1 ЗПК, ГПР изразявал „общите разходи по кредита“. Те били детайлно регламентирани в §1, т.1 ДР на ЗПК и включвали освен всички такси, комисионни и други подобни, но и разходи за допълнителни услуги свързани с договора за кредит. В допълнение, чл.19, ал.1 ЗПК допълвал, че това са и комисионни и възнаграждения от всякакъв вид. Казано с други думи, възнаграждението за т.нар. „пакет за допълнителни услуги“ прикривало разходи, които по своето същество са включени в ГПР. Това прикриване било санкционирано от разпоредбата на чл.21, ал.1 ЗПК, която разпореждала, че всякакви клаузи, които имат за цел или резултат заобикаляне изискванията на закона са нищожни. В случая такива били налице.

Клаузата за начисляване на такса за застраховка „П.Ж.“ по своето същество представлява разход по кредита по смисъла на чл.19, ал.1 ЗПК, с което се надвишавало ограничението по чл.19, ал.4 ЗПК. В случая „М.К.“ АД, нямало качеството на застраховател по смисъла на Кодекса за застраховането, и не договаряло за себе си, а от името и за сметка на застрахователя, чл. 164 от КЗ. По договора за застраховка правата и задълженията на застрахователя, включително да получи застрахователната премия, възниквали направо в патримониума на ЗК „У.“, Правото на „М.К.“ АД, като трето по договора за застраховка лице били ограничени само до възможността да получи застрахователното обезщетение при настъпил риск, но не и да търси реално изпълнение на вноските по премията. В договора нямало данни „М.К.“ АД да е обвързан към ЗК „У.“ АД застрахователен агент. В тази връзка договорът бил нищожен, т.к. Кодекса за застраховането забранявал изрично на обвързания агент да събира премии и да извършва плащания към потребителите на застрахователни услуги.

По повод на горното, „М.К.“ АД не бил титуляр на вземане по договор за застраховка, и доколкото никой не можел да прехвърля права, които няма, то и ищецът нямал задължение да заплати сумите по договора за застраховка.

От изложеното до тук се установявало, че клаузата за допълнителни услуги и финансиране и клаузата за разсрочване на сключена с посредничеството на „М.К.“ АД застраховка, са нищожни на две групи основания – поради цялостна недействителност на договора и поради самостоятелното им противоречие на добрите нрави, материалния закон и нищожност поради заобикаляне на закона.

МОЛИ съда да постанови решение, с което осъди „М.К.“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. С., бул. „Ц.Ш.“ № ****, представлявано от В.В. и Г.А. да заплати на Х. Д. К. с ЕГН *****, от гр. К., ул. „И.В.“ ***

- сумата 20.00 (двадесет) лева, платена при липса на основание по клаузата за възнаградителна лихва по договор за заем *** № ***** от 29.08.2018г., ведно със законната лихва върху тази сума от датата на предявяване па исковата .молба в съда до окончателното ѝ изплащане.

- сумата 50.00 (петдесет) лева, платена при липса на основание по клаузата за „застраховка“ по договор за заем *** М ***** от 29.08.2018г., ведно със законната лихва върху тази сума от датата на предявяване на

исковата молба в съда до окончателното ѝ изплащане.

Претендира за направените по делото разноски.

На основание чл.127, ад.4 ГПК сочи банкова сметка за плащане: „У.К.Б.“ АД - IBAN *****.

Ответникът „М.К.“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. С., бул. „Ц.Ш.“ № ****, представлявано от В.В. и Г.А. оспорва иска като неоснователен.

Неоснователно било твърдението на ищеца, че не били посочени условията за прилагане на договорения лихвен процент. В т.2 от Договор за заем ***** № *****/29.08.2018 г., ясно и напълно еднозначно било посочено, че лихвеният процент по договора е в размер на 30.94%. Също така ясно и еднозначно било посочено, че лихвения процент е фиксиран. Колкото до твърдението на ищеца, че клаузата за възнаградителна лихва била несъществуваща, понеже била нищожна, счита, че същото дори не се нуждаело от какъвто и да било коментар. Твърдението било голословно и крайно несериозно.

Неоснователно било и твърдението на ищеца, че в нарушение на разпоредбата на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК, в договора за заем не бил посочен начинът на изчисляване на ГПР и липсвала яснота по какъв начин е формиран същия, респективно общо дължимата сума по него. В т.2 от процесния договор за заем, ГПР било посочен ясно и е определен в размер на 49.80 %. ГПР представлява „печалбата“ на кредитора, под формата на „договорна лихва“ и „другите разходи“, пряко свързани с договора за потребителски кредит. Съгласно чл.19, ал.2 от ЗПК, годишният процент на разходите по кредита се изчислявал по формула съгласно Приложение № 1, като се вземали предвид посочените в него общи положения и допълнителни допускания. По процесния договор за паричен заем ГПР бил фиксиран в размер на 49.80 %, като съгласно изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 била посочена и общата сума за погасяване (плащане) по договора - в размер на 1893.78 лева. При изчисляване на ГПР, „М.К.“ АД вземало предвид следното допускане, уредено в т. 3, б. „а“ от Приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 от ЗПК, а именно, че договорът за потребителски кредит ще е валиден за срока, за който е бил сключен, и кредиторът и потребителят ще изпълняват своите задължения в съответствие с условията и сроковете по договора. Това допускане било инкорпорирано в договора за заем и общите условия към него, като съгласно тях заемополучателят се задължил да изплаща точно и навременно предоставения заем, а заемотателят - да предостави възможност за усвояване на цялата договорена сума в уговорения за това срок. В същото време, в общите условия към договора за заем било посочено изрично и предвиденото допускане в случай на погасяване изцяло или отчасти на задълженията на заемополучателя, когато се предвиждало намаляване на общите разходи по заема по отношение на лихвата и разходите за оставащата част от срока на договора. Следвало да се има предвид, че останалите допускания, посочения в т.3 от Приложение 1 не били отчетени, поради факта, че същите се явявали неотнормирани към процесния договор за заем. Последният не съдържа клаузи, позволяващи кумулативното изменение на лихвения процент и на стойността или размера на разходите; не предоставял на потребителя различни възможности по отношение неговото усвояване, т.к. винаги се усвоявал изцяло при сключване на договора; не представлявал договор за заем по формата на овърдрафт или договор за кредит с

неопределен срок, различен от договора за кредит под формата на овърдрафт; датата и размерът на вноската за погасяване на главницата били винаги фиксирани и изложени в погасителния план, неразделна част към договора, посочена била изричната дата, на която е сключен договорът, предвиден бил общият размер на кредита и пр. Посочването на цитираните допускания в договора за заем или общите условия към него, при условие, че не са приложими, се явявало излишно и единствено би довело до объркване на потребителя, вместо до това да му предостави пълна и адекватна информация. Нормата на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК, разпореждаща, че при посочване на годишния процент на разходите (ГПР) следва да се посочат допускания, използвани при изчисляване на ГПР по определения в Приложение № 1 начин, следвало да се тълкува в смисъл посочване на онези допускания, които биха довели до промяна в ГПР, а не простото повтаряне на всички изброени в т.3, букви от „а“ до „м“ от приложение № 1 към чл.19, ал.2 от ЗПК допускания. Процесният договор за заем съдържал една единствена възможност за изменение размера на ГПР и лихвата, съдържаща се в общите условия, съгласно които кредитополучателят има право по всяко време да погаси изцяло или частично задълженията си по договор CrediHome, като има право на намаляване на общите разходи по заема, като това намаляване се отнася до лихвата и разходите за оставащата част от срока на договора. С други думи, в договора не била уговорена друга, освен посочената в ОУ, възможност за промяна на ГПР, поради което не били предвидени и уговорени други допълнителни допускания. При промяна в ГПР, в резултат на някоя от хипотезите в ОУ, заемополучателят щял да получи изрична информация за промените. От друга страна, механизмът за пресмятане на ГПР бил по формула, съдържаща се в Приложение № 1 към чл.19, ал.2 от ЗПК (сложността на която би довела по-скоро до объркване на потребителя), като нямало законово изискване той да бъде посочен и в договора за паричен заем. В настоящия случай, договорът за заем не съдържал възможности за промяна в ГПР, като в резултат от липса на конкретни уговорки или предвидени различни варианти за определяне на лихвата в различни периоди от действие на договора, ГПР бил изчислен на база първоначално уговорения размер на лихвата. В процесния договор, съвсем ясно била посочена общата дължима сума в размер на 1 893.78 лева, както и фиксираният размер на ГПР. Ето защо, несериозно било да се приеме, че кредитополучателят е поставен в положение, в което да не може да разбере действителния размер на ГПР, или да му се налага да тълкува всяка една от клаузите в договора и да преценява дали тя създава задължение за допълнителна такса по кредита. Очевидно било, че изискването за яснота, регламентирано в чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК е спазено, а възражението на ищеца в тази връзка било неоснователно. Сочи съдебна практика.

Напълно неоснователно било твърдението на ищеца, че в договор за заем ***** № *****/29.08.2018 г. не фигурирала информацията по чл.11, ал.1, т.12 от ЗПК. Съгласно чл.25 от общите условия към процесния договор за заем, подписани и приети от ищеца, „Заемополучателят има право при погасяване на главницата по договора за кредит да получи при поискване и безвъзмездно, във всеки един момент от изпълнението на договора, извлечение по сметка под формата на погасителен план за извършените и предстоящите плащания; погасителният план посочва дължимите плащания и сроковете и условията за извършването на тези плащания; планът съдържа разбивка на всяка погасителна вноска, показваща погасяването на главницата,

лихвата, изчислена на базата на лихвения процент, и когато е приложимо, допълнителните разходи“.

Твърдението на ищеца, че процесната допълнителна услуга, представляваща финансиране и разсрочване от страна на „М.К.“ АД на застрахователната премия по сключения между ищеца и ЗК „У. Ж.“ АД застрахователен договор, от името и за сметка на ищеца, била свързана с усвояване и управление на кредита, респективно била в противоречие с разпоредбата чл. 10а ал.2 от ЗПК и водело до заобикаляне на ограничението на чл.19, ал.4 от ЗПК, било напълно неоснователно. Заплащането от страна на ответното дружество на дължимата от ищеца на ЗК „У. Ж.“ АД застрахователна премия била услуга, която нямала нищо общо със задълженията на ищеца по договор за заем ***** № *****/29.08.2018 г. Застрахователната полица по процесния застрахователен договор се издавала от ЗК „У. Ж.“ АД по силата на отделен договор, сключен между ЗК „У. Ж.“ АД и ищеца чрез „М.К.“ АД като посредник. Сключването на договор със застрахователя било в резултат от изрично изразената воля на ищеца, който избрал да защити интереса си от евентуална невъзможност за погасяване на задълженията си по договора за кредит, в случай на настъпване на смърт, вследствие на заболяване или злополука. Сключването на застраховка в никой случай не било предпоставка за отпускане на кредита. Предлаганата от „М.К.“ АД допълнителна услуга била пряко свързана със самостоятелно правоотношение по застрахователен договор, по който ответното дружество не било страна. Дружеството предлагало една допълнителна възможност на своите клиенти, но само на онези, избрали да сключат договор за застраховка и едва след неговото сключване, като ги улеснявало при заплащането на застрахователната премия към ЗК „У. Ж.“ АД. Нещо повече, по силата на договора за допълнителни услуги, „М.К.“ АД платило на ЗК „У. Ж.“ АД целия размер на застрахователната премия по застрахователна полица за застраховка „Защита“ № ***** от 30.08.2018 г. срещу договорката ищецът да върне на „М.К.“ АД заплатената от последното на ЗК „У. Ж.“ АД сума за застрахователната премия, на равни месечни вноски, без олихвяване. Ищецът сам пожелал да сключи със ЗК „У. Ж.“ АД застрахователна полица за застраховка „Защита“, премията по която да бъде заплатена еднократно от „М.К.“ АД и впоследствие възстановена от ищеца на довереното ми дружество. По своята правна същност, услугата по финансиране и разсрочване на процесната застрахователна премия от страна на ответното дружество, представлявала допълнителен договор за заем, който, обаче, бил безлихвен и ответното дружество не печелело абсолютно нищо от тази услуга. Респективно, платената от ответника на ЗК „У. Ж.“ АД сума не следвало по никакъв начин да бъде включвана в ГПР по договора за заем. Сочи съдебна практика.

Аналогично на гореизложеното, напълно неоснователно било и твърдението на ищеца, че застрахователната премия, предмет на застрахователния договор, обективиран в Застрахователна полица за застраховка „Защита“ № ***** от 30.08.2018 г., представлявала разход по кредита по смисъла на чл.19, ал.1 ЗПК.

По отношение на исковете с правно основание чл.55, ал.1, пр.1 от ЗЗД:

В случай, че съдът приеме предявения от ищеца иск с правно основание чл.55, ал.1 от ЗЗД за допустим в частта, в която същият претендира

сума, представляваща заплатена на ЗК „У. Ж.“ АД застрахователна премия по застрахователен договор, сключен между последното и ищеца, обективиран в застрахователна полица за застраховка „Защита“ № ***** от 30.08.2018г., то същият бил напълно неоснователен. Услугата по финансиране и разсрочване на процесната застрахователна премия, предоставяна по силата на т.3 от Договор за заем ***** № *****/29.08.2018 г., по своята правна същност имала характер на договор за заем. В този смисъл, дори процесната услуга по финансиране и разсрочване на застрахователната премия по някаква причина да бъде прогласена за нищожна от съда, то на основание чл.23 от ЗПК, ищецът следвало да върне чистата стойност на заема, без да дължи лихва или други разходи по последния. В процесния случай, чистата стойност на заема, представляващ реално заплатена на ЗК „У. Ж.“ АД от страна на ответното дружество, от името и за сметка на ищеца, застрахователна премия, била в размер на 1 350.00 лева, без върху същата да са начислени лихви и същата била дължима от ищеца на ответното дружество на основание договор за заем, респективно не била платена от последния без основание. Противен правен извод, на практика би довел до неоснователно обогатяване от страна на ищеца със сумата от 1350.00 лева, представляваща заплатената от ответното дружество и от името и за сметка на ищеца застрахователна премия.

МОЛИ съда да постанови решение, с което отхвърли иска като неоснователен.

В хода на делото ищецът е поискал и е допуснато изменение в размера на иска, като същият се счита предявен за:

- сумата 254.53 лева (двеста петдесет и четири лева петдесет и три стотинки), платена при липса на основание по клаузата за възнаградителна лихва по договор за заем *** № ***** от 29.08.2018г., ведно със законната лихва върху тази сума от датата на предявяване па исковата .молба в съда до окончателното ѝ изплащане.

- сумата 509.11 лева (петстотин и девет лева и единадесет стотинки), платена при липса на основание по клаузата за „застраховка“ по договор за заем *** М ***** от 29.08.2018г., ведно със законната лихва върху тази сума от датата на предявяване на исковата молба в съда до окончателното ѝ изплащане.

След преценка на събраните по делото доказателства, по отделно и в тяхната съвкупност и във връзка със становищата на страните, съдът намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Не се спори, че на 29.08.2018 г. страните са сключили договор за заем *** № ***** от 29.08.2018г., по силата на който ответникът като заемодател е предоставил на ищеца като заемател сумата от 1500 лева. Не се спори, че страните са уговорили ищецът да заплати еднократна административна такса в размер на 105.00 лева, договорили са фиксиран лихвен процент от 30.94%, а годишния процент на разходите е бил изчислен в размер на 49.80%. Ищецът се е задължил да върне заетата сума на 18 месечни погасителни вноски, всяка една в размер на 105.21 лева. Общата сума за погасяване е посочена в размер на 1893.78 лева. В чл. 3 от договора е посочено, че страните договарят допълнителни услуги, представляващи финансиране и разсрочване на застрахователна премия по сключения договор за застраховка сключена с посредничеството на „М.К.“ АД. В договора не е посочен целия размер на застрахователната премия, посочено е, че същата ще

бъде заплатена на 18 месечни вноски, всяка в размер на 75.00 лева. Изчислена, сумата за сключен договор за застраховка възлиза на 1350 лева. В представената инструкция за плащане на месечни вноски и график на плащанията е посочена обща дължима сума по договора, която е в размер на 180.21 лева. Посочено е, че цялата сума се плаща по посочената банкова сметка на ответника. В представения погасителен план към договора сумата за допълнителната услуга не фигурира. По делото е преставена

Застрахователната полица за застраховка „ЗАЩИТА“ № *****, която покрива следните рискове: Пакет „С.Ж.“ С. и трайна пълна неработоспособност над 50% вследствие на заболяване. Застрахователната сума била в размер на 1500 лева, колкото бил размера на заема.

От неоспореното заключение на вещото лице се установява следното:

1. Ищецът е извършил по процесия договор за заем плащания в общ размер на 1261.55 лева, като сумата е изплатена на 7 вноски.

2. Със сумата от 1261.55 лева са платени: главница в размер 503.39 лева, лихва в размер на 233.16 лева и застраховки в размер на 525 лева.

3. По процесния договор за заем няма непогасен остатък. На 24.04.2019 г. кредитът е рефинансиран със сумата от 1002.09 лева, с които са платени: главница в размер на 996.61 лева (до пълната сума от 1500 лева); лихва в размер на 21.37 лева и е сторнирана сумата от 15.89 лева от застрахователната премия. Опростени са по процесния договор следните суми: 139.25 лева – лихва и 840.89 лева застраховка.

4. В случай, че се приеме, че с вноските е погасявана само главница, то цялата главница е погасена с рефинансиране на кредита.

5. Сумата в размер на 1350 лева по договора за застраховка ответникът е заплатил в разчета за месец ноември 2018 година като част от общата сума от 8307.03 лева.

ОТНОСНО иска с правно основание чл. 55 ал.1 пр. I-во от ЗЗД:

За да установи дали в конкретната хипотеза е налице неоснователно обогатяване на кредитора, съдът следва да разгледа направеното с исковата молба възражение за нищожност на договора за кредит на посочените основания.

Съгласно Закона за потребителските кредити, договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същи вид за продължителен период от време, при които потребителят заплаща стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното предоставяне. Ал. 2 на същия член посочва, че страни по договора са потребител и кредитор, като за потребител се смята всяко физическо лице, което при сключването на договор за потребителски кредит действа извън рамките на своята професионална или търговска дейност. Кредитор е всяко физическо или юридическо лице, което предоставя потребителски кредит в рамките на своята професионална и търговска дейност. Предвид изложеното, съдът намира, че възникналото правоотношение между страните попада в приложното поле на ЗПК, като не са налице основанията за изключване на

неговото приложение, посочени в чл. 4 на същия закон.

Съгласно чл. 22 ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал.1, чл. 11, ал.1, т.7-12 и т.20, чл. 12, ал.1, т.7-9 ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен и липсата на всяко едно от тези императивни изисквания води до настъпването на тази недействителност. Същата има характер на изначална недействителност, защото последиците ѝ са изискуеми при самото сключване на договора и когато той бъде обявен за недействителен, заемателят дължи връщане само на чистата стойност на кредита, но не и връщане на лихвата и другите разходи.

Между страните е бил сключен договор за предоставяне на потребителски кредит и не се спори, че ответникът е изпълнил задължението си да предостави сумата, предмет на договора. Ищецът се е задължил да върне заетата сума по уговорения в договора начин и в уговорените размери. Не се спори и се установява от неоспореното заключение на вещото лице, че ищецът е извършил плащания в общ размер на 2263.64 лева (1261.55 лева на 7 вноски и 1002.09 лева чрез рефинансиране на кредита). Кредиторът е небанкова финансова институция по смисъла на чл. 3 от ЗКИ, като дружеството има правото да отпуска кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Ищецът е физическо лице, което при сключване на договора е действало именно като такова, т. е. страните имат качествата на потребител по смисъла на чл. 9, ал. 3 от ЗПК и на кредитор съгласно чл. 9, ал. 4 от ЗПК. Сключеният договор за кредит по своята правна характеристика и съдържание представлява такъв за потребителски кредит, поради което за неговата валидност и последици важат изискванията на специалния закон - ЗПК.

Освен договорените главница и възнаградителна лихва, която има характер на цена на услугата, страните са договорили ищецът – кредитополучател да заплати и възнаграждение в общ размер от 1350.00 лева избран пакет допълнителна услуга: финансиране договор за застраховка и разсрочване на застрахователната премия по този договор.

Възможността за събиране от потребителя на такси и комисионни за допълнителни услуги, свързани с договора, е регламентирана в разпоредбата на чл. 10а, ал.1 ЗПК. Законът обаче не допуска кредиторът да изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита съгласно ал.2 на същата разпоредба. Заплащането на тези възнаграждения от потребителя са предварително, т.е. те са дължими само за „възможността за предоставянето“ на тези услуги и е без значение дали някоя от тях ще бъде използвана по време на действието на сключения между страните договор. Така с уговарянето на допълнителни възнаграждения в размери, близки до главницата по договора за кредит, съдът намира, че се заобикаля разпоредбата на чл. 19, ал.4 ЗПК, касаеща ограничение в размера на ГПР.

Следователно, на основание чл. 19, ал.5 и чл. 21, ал.2 ЗПК, такива клаузи са нищожни. По отношение на „говорената допълнителна услуга – застраховка с посредничество на „М.К.“ АД, то в случая ответникът не договаря за себе си, а от името и за сметка на застрахователя, съгласно чл. 294, ал.1 вр. с ал. 6 КЗ. По делото не са ангажирани доказателства ответникът да е регистриран като застрахователен брокер или застрахователен агент. Същият няма право да бъде посредник, предлагаш застрахователни продукти

като допълнителна дейност с оглед забраната кредитни институции да осъществяват такава дейност, установено в чл. 294, ал.2 КЗ. По договора за застраховка правата и задълженията на застрахователя, вкл. да получи застрахователната премия, възникват направо в патримониума на застрахователя - ЗК „У.“ АД. Правата на ответника като трето правоимащо лице по договора за застраховка (но не и като застрахователен агент) са ограничени само до възможността да получи застрахователното обезщетение при настъпил риск, но не и да търси реално изпълнение на вноските по премията.

В договора за застраховка липсва изрична уговорка за плащане на вноските в полза на третото правоимащо лице, а предвид това, кои са договарящи, такава и не може да бъде предположена или изведена чрез тълкуване. Нещо повече, липсват по делото данни дали ответникът е обвързан към ЗК „У.“ АД застрахователен агент или не, а чл. 313, ал.2 от Кодекса за застраховането забранява изрично на обвързания агент да събира премии и да извършва плащания към потребителите на застрахователни.

При това положение, съдът приема, че като част от договора за кредит, уговорените допълнителни услуги представляват разход по кредита, който не е бил включен в ГПР. Съгласно разпоредбата на чл. 19, ал.1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Съобразно §1 т.1 от ЗПК, общ разход по кредита за потребителя са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси. В исковата молба е релевирано основание за недействителност на договора за потребителски кредит, свързано с изискването на чл. 11, ал.1, т. 10 ЗПК за посочване на общата дължима сума. Същото е въведено, за да гарантира, че потребителят ще е наясно по какъв начин се формира неговото задължение. В тази връзка следва да се отбележи, че ГПР представлява вид оскъпяване на кредита, защото тук са включени всички разходи на кредитната институция по отпускане и управление на кредита, както и възнаградителната лихва. Затова е необходимо в ГПР да бъдат описани всички разходи, които трябва да заплати длъжникът, а не същият да бъде поставен в положение да тълкува клаузите на договора и да преценява кои суми точно ще дължи. В конкретния случай е посочено, че ГПР е 49.80%, а ГЛП – 30.94%, но от съдържанието на договора не може да се направи извод за това кои точно разходи се заплащат и по какъв начин е формиран ГПР, нито пък е ясно какво представлява разликата от 18.86% между размера на ГПР и ГЛП, която е част от него. Всичко това поставя потребителя в положение да не знае колко точно (като сума в лева) е оскъпяването му по кредита, което ще дължи и в това именно е недействителността в случая, като неспазено изискване на посоченото

законово основание. В конкретния случай договорената печалба на кредитора е в размер на 393.78 лева, а допълнителният разход по закупения пакет допълнителни услуги в размер на 1350 лева надвишава повече от три пъти стойността на уговорената печалба на кредитора и след като сумата не е посочена в ГПР, доколкото допълнителните услуги (75 лева месечно за 18 месеца) не са посочени в частта, касаеща формирането на разходите по кредита, потребителят е поставен в неравностойно положение спрямо кредитора

Поради изложеното съдът приема, че процесния договор за потребителски кредит е нищожен, на основание чл. 22 от ЗПК във вр. с чл. 26 ал.1 пр. I-о от ЗЗД.

Съгласно разпоредбата на чл. 23 от ЗПК, когато договорът между страните е приет за недействителен, кредитополучателят връща само чистата стойност на кредита. В конкретния случай се установи, че ищецът е заплатил общо сума в размер на 2263.64 лева, като разликата над 1500 лева се явява платена без основание на основание чл. 55 ал.1 пр. I-о от ЗЗД. От експертизата се установява, че с тази разлика е погасена възнаградителна лихва в размер на 254.53 лева и сума по пакет допълнителни услуги за застраховка в размер на 509.11 лева. Ищецът претендира ответникът да му заплати посочените две суми, поради което искът следва да се уважи в пълния му предявен размер.

ОТНОСНО разноските:

С оглед изходът от процеса и на основание чл. 78 ал.1 от ГПК следва да се осъди ответника за заплати на ищеца деловодни разноски съгласно приложения списък, както следва: 50 лева за заплатена държавна такса и 150 лева за възнаграждение на вещо лице.

Следва да се осъди ответника да заплати на основание чл. 38 от ЗА на *** К. К. сумата от 800 лева с ДДС, представляваща възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ по чл. 38 от ЗА, както е претендирано.

Мотивиран от изложеното съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на основание чл. 55, ал. 1, пр. I-о от ЗЗД, „М.К.“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. С., бул. „Ц.Ш.“ № ****, представлявано от В.В. и Г.А. да заплати на Х. Д. К. с ЕГН *****, от гр. К., ул. „И.В.“ ***:

- сумата 254.53 лева (двеста петдесет и четири лева петдесет и три стотинки), платена при липса на основание по клаузата за възнаградителна лихва по договор за заем *** № ***** от 29.08.2018г., ведно със законната лихва върху тази сума от датата на предявяване па исковата молба в съда до окончателното ѝ изплащане;

- сумата 509.11 лева (петстотин и девет лева и единадесет стотинки), платена при липса на основание по клаузата за „застраховка“ по договор за заем *** М ***** от 29.08.2018г., ведно със законната лихва върху тази сума от датата на предявяване на исковата молба в съда до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78 ал.1 от ГПК, „М.К.“ АД, ЕИК

*****, със седалище и адрес на управление гр. С., бул. „Ц.Ш.“ № ****, представлявано от В.В. и Г.А. да заплати на Х. Д. К. с ЕГН *****, от гр. К., ул. „И.В.“ *** деловодни разноси в размер на 200 (двеста) лева.

ОСЪЖДА, на основание чл. 38 ал.1 от ЗА, „М.К.“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. С., бул. „Ц.Ш.“ № ****, представлявано от В.В. и Г.А. да заплати на *** К. Й. К. личен номер *****, с адрес: град П., ул. „Р.Д.“ № ****, сумата от 800 (осемстотин) лева, представляваща адвокатско възнаграждение за предоставено на Х. Д. К. безплатно процесуално представителство.

Присъдените суми могат да бъдат преведени по сметка, както следва: „У.К.Б. АД“ IBAN: *****.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Пловдив, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

К.Ш.

Съдия при Районен съд – Карлово: _____